

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/48/2024
Identifikačné číslo spisu:	8120213583
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8120213583.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. T., narodenej Z., zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Košice, Štúrova 20, proti žalovaným 1/ IL., narodenému Z., 2/ D. narodenému Z., zastúpených JUDr. Petrom Ličákom, advokátom, Kapušany, Záhradná 19/468, o neplatnosť zámennej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/99/2020, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. novembra 2023 sp. zn. 6Co/12/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. decembra 2022 č. k. 19C/99/2020-236 určil, že zámenná zmluva, ktorou žalovaný v 1. rade previedol na žalovaného v 2. rade svoj spoluvlastnícky podiel 1/2 k parcele registra „R. - trvalý trávnatý porast o výmere 3749 m² zapísanej v katastri nehnuteľností na LV č. XXX pre katastrálne územie M., obec M., okres D. a svoj spoluvlastnícky podiel 1/2 k parcele registra „R. - lesný pozemok o výmere 17.857 m² zapísanej v katastri nehnuteľností na LV č. XXX pre katastrálne územie M., obec M., okres D., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Sabinov, katastrálneho odboru pod spisovou značkou E., je neplatná. Žalobkyni vo vzťahu k žalovaným spoločne a nerozdielne priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ich výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

1.1. Predmetom konania je nárok žalobkyne o určenie (relatívnej) neplatnosti zámennej zmluvy uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ pre porušenie predkupného práva žalovaným 1/ ako spoluvlastníkom v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a v spojení s § 40a) OZ pre porušenie predkupného práva. Podľa § 140 OZ, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117), ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Právnymi dôsledkami porušenia predkupného práva je možnosť dotknutej osoby dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu na tretiu osobu. V zmysle R 5/2022: „Účel

predkupného práva, predmetom ktorého je spoluvlastnícky podiel a spôsob jeho realizácie, vylučuje čiastočnú relatívnu neplatnosť právneho úkonu“. Súd prvej inštancie vychádzajúc z judikátu R 5/2022 vyslovil, že „v prípade rôznych súdnych žalôb musí súd vždy uprednostniť riešenie otázky neplatnosti právneho úkonu, s ktorým *expresis verbis* počíta aj samotný zákonodarca v § 40a Občianskeho zákonníka. Ostatné spôsoby nápravy odvodené od porušenia zmluvného predkupného práva predstavujú len komplementárny (individuálny) spôsob ochrany oprávneného vlastníka. Dokonca v prípade žaloby o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa pri prevode spoluvlastníckeho podielu za porušenie predkupného práva je možné odstúpenie od zmluvy, keďže jej platnosť a právne účinky zostávajú zachované“. V kontexte s tým súd prvej inštancie vyvodil, že sa nemusí zaoberať otázkou preukazovania naliehavosti právneho záujmu na určení relatívnej neplatnosti (§ 137 CSP). Súd prvej inštancie nepovažoval za právne relevantné pozadie o podaní žaloby žalobkyňou, nakoľko predmetom konania je určenie neplatnosti právneho úkonu (zmluvy), pri ktorej bolo obidené predkupné právo žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky, ktorá má zákonný nárok na navrátenie veci do pôvodného stavu.

1.2. Žalovaní nepreukázali svoje tvrdenie, aby sa jednalo medzi nimi o blízke osoby podľa § 116 OZ, kde sa nevyžaduje ponúknutie spoluvlastníckeho podielu ostatným spoluvlastníkom, súd preto žalobe vyhovel. Úspešnej žalobkyňi priznal 100 % náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalovaných, rozsudkom z 11. novembra 2023 pod sp. zn. 6Co/12/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 CSP) a sporovým stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

2.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd mimo iného uviedol: „13. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu vyplýva z rozsudku ESLP vo veci *Helle v. Fínsko* z 19. 12. 1997, č. 20772/92. ... K námietke žalovaného v 1. rade, že súd prvej inštancie mu neumožnil vypočúť žalobkyňu na otázky, ktoré mal pripravené, odvolací súd poukazuje na obsah § 195 CSP upravujúci výsluch strany konania a s ním súvisiaci § 202 CSP obsahujúci pravidlá pre vedenie výsluchu svedka, ktoré sú implicitne použiteľné aj pri výsluchu strany konania. Medzi takéto pravidlá patrí aj zameranie otázok na predmet konania, ktorým bolo v danom prípade posúdenie relatívnej neplatnosti napadnutej zámennej zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva žalobkyne vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu prevedenému žalovaným v 1. rade na žalovaného v 2. rade. Pre posúdenie dôvodnosti uplatnenia takéhoto nároku, je v zmysle na vec dopadajúcich právnych noriem (§ 40a, § 116, § 117, § 132, § 140 Občianskeho zákonníka) irelevantné, z koho podnetu sa žalobkyňa rozhodla trvať na realizácii svojho predkupného práva na podiel iného spoluvlastníka, a či o prevod jej doterajšieho spoluvlastníckeho podielu k veci má záujem iná osoba, pretože tejto osoby a tohto jej záujmu sa otázka porušenia predkupného práva k inému podielu iného spoluvlastníka netýka. Skutkový stav veci je povinný súd zistiť len v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, (t. j. pre aplikáciu relevantných právnych noriem), preto porušením práva na spravodlivý proces nie je ak súd odmietne zamerať dokazovanie na skutočnosti, ktoré právne posúdenie prípadu nemôžu ovplyvniť. Preto spôsob výsluchu žalobkyne realizovaný súdom prvej inštancie, ako je zachytený v zápisnici z pojednávania nemôže viesť k záveru o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. ...

18. Odvolací súd k námietke nevykonania žalovaným v 1. rade navrhnutého dôkazu (výsluchu P.) v prvom rade poukazuje na to, že vo vzťahu k tejto osobe neboli žalovanou stranou produkované také tvrdenia, ktoré by pre aplikáciu právnych noriem dopadajúcich na prípad mali podstatný význam. Podľa odvolacieho súdu tento návrh na vykonanie dôkazu je bez relevantnej súvislosti k predmetu konania a možno ho vyhodnotiť aj ako nadbytočný, keďže v podstate medzi stranami nebolo sporné, že o prevod spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach pôvodne patriacich žalovanému v 1. rade mal záujem aj ďalší subjekt (M.) a skutočnosť, či tento subjekt má záujem aj o prevod spoluvlastníckeho podielu žalobkyne na nehnuteľnostiach je pre prípad irelevantná. ... Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd

nemusi rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. ...

20. Odvolací súd sa nestotožňuje s námietkou vznesenou žalovanými v 1. a 2. rade o nesprávnych skutkových záveroch súdu prvej inštancie v posudzovanej veci. Súd prvej inštancie na vykonanom pojednávaní riadnym procesným postupom vo veci zistil skutkový stav, vykonal na ňom dokazovanie dôkaznými prostriedkami, ktoré strany navrhli, a ktoré vyhodnotil ako relevantné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku a tiež pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy skutočnosti, ktoré sa medzi stranami ukázali ako nesporné. Pre riadne posúdenie prípadu totiž v okolnostiach prípadu nebolo podstatné, čo vyslovením neplatnosti napadnutého právneho úkonu získa žalobkyňa, či iné osoby, ani či žalobkyňa sama v určitom čase ponúkla na odkúpenie svoj spoluvlastnícky podiel, (t. j. pozadie konania zainteresovaných subjektov, ako to príliehavo hodnotí v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie), ale len to, či pred prevodom spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach došlo zo strany žalovaného v 1. rade k ponuke ich prevodu na žalobkyňu za rovnakých podmienok, za akých ich previedol zámennou zmluvou na žalovaného v 2. rade, a či žalovaných možno navzájom považovať za osoby blízke. Tieto pre posúdenie prípadu podstatné okolnosti súd prvej inštancie skutkovo správne vyhodnotil, keď aj odvolací súd po preskúmaní spisu a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k názoru, že pred prevodom podielov na nehnuteľnostiach na inú osobu, ako je ich spoluvlastník bol žalovaný v 1. rade povinný ponúknuť všetkým ostatným podielovým spoluvlastníkom svoj podiel za rovnakých podmienok. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že za riadne uskutočnenú ponuku je možné považovať iba ponuku, ktorá má obsahové náležitosti predpokladané zákonom, je adresná, doručená všetkým spoluvlastníkom a obsahuje cenu, splatnosť ceny a ostatné podmienky, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie o využití alebo nevyužití predkupného práva. Ponuku na kúpu spoluvlastníckeho podielu je možné považovať za účinnú len vtedy, ak sa podmienky, za ktorých bol spoluvlastnícky podiel tretej osobe ponúknutý, podstatne nelíšia od podmienok uvedených v ponuke na kúpu podielu spoluvlastníkovi. Záver, že žalovaný v 1. rade pred napadnutým právnym úkonom takúto ponuku kúpy žalobkyňi v skutočnosti nerealizoval vyplýva z výsledkov konania pred súdom prvej inštancie a je vecne správny. Právnymi dôsledkami porušenia predkupného práva je možnosť dotknutej osoby dovoliť sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu na tretiu osobu. ...

24. Najpodstatnejšou námietkou žalovaných voči právnemu posúdeniu veci bolo, že súd prvej inštancie vo veci neskúmal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to na základe nesprávnej interpretácie záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/208/2019 z 28. 9. 2021, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 5/2022 (ďalej len „R 5/22“), ktorého právna veta znie: „Účel predkupného práva, predmetom ktorého je spoluvlastnícky podiel a spôsob jeho realizácie, vylučuje čiastočnú relatívnu neplatnosť právneho úkonu.“. Žalovaní v 1. a 2. rade však v priebehu konania, ako aj v odvolaní poukazovali hlavne na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/83/2019 z 26. 2. 2020, z ktorého záverov vyplýva, že pri žalobe na ochranu spoluvlastníka formou žaloby o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu podielu jedného zo spoluvlastníkov na inú osobu je potrebné skúmať naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

25. K rozdielnosti súdnej judikatúry odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na ustálený názor vyplývajúci z početných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je rozdielna judikatúra prirodzeným (inherentným) prejavom každého súdneho systému, (pozri napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 342/2010). Obdobne aj EŠLP v rozsudku Beian v. Rumunsko zo 6. 12. 2007 konštatoval, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry, a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach (m. m. III. ÚS 40/2017 zo 4. 7. 2017, porovnaj aj stanovisko NS SR č. 41/2013).

26. V uvedenom kontexte odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. R 5/2022 žalobu o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým bolo obídene predkupné právo podielového spoluvlastníka prioritizuje spomedzi právnych prostriedkov nápravy dôsledkov porušenia predkupného práva podielového spoluvlastníka. Oprávnený spoluvlastník sa môže domáhať nápravy porušenia predkupného práva viacerými spôsobmi a to: a) žalovať vyslovenie neplatnosti právneho úkonu, b) domáhať sa mimosúdne predaja spoluvlastníckeho podielu od tretej osoby alebo c) predkupné právo si naďalej ponechať. Súčasne je v rozhodnutí formulovaný záver, že kumulácia týchto možností je vylúčená, avšak v prípade rôznych súdnych žalôb súd musí vždy uprednostniť riešenie neplatnosti právneho úkonu, s ktorým *expressis verbis* počíta samotný zákonodarcu v § 40a Občianskeho zákonníka, pričom ostatné spôsoby nápravy odvodené od porušenia zmluvného predkupného práva predstavujú len komplementárny (individuálny) spôsob ochrany oprávneného vlastníka. Iba úplná relatívna neplatnosť právneho úkonu môže plne zaručiť účel a zmysel predkupného práva (porovnaj body 14. a 15. označeného rozhodnutia).

27. Odvolací súd na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie nepopiera, že podmienkou určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k porušeniu predkupného práva je aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, no súčasne poukazuje aj na názory odlišné od právnych názorov prezentovaných v rozsudku 4Cdo/83/2019 z 26. 2. 2020, na ktorý poukazujú žalovaní, a to napríklad na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/46/2013 7Cdo/47/2013 zo 14. 5. 2014, z ktorého vyplýva, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva (§ 40a Občianskeho zákonníka) môže z pohľadu naliehavého právneho záujmu obstať i vtedy, ak už došlo k porušeniu predkupného práva, pretože rozsudok, ktorým súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľnosti je listinou, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právnym úkonom, čo samo osebe môže zakladať naliehavosť právneho záujmu žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu. Odvolaciemu súdu nie je známe také rozhodnutie, resp. zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré by zjednocovalo náhľad na otázku preukazovania naliehavého právneho záujmu pri žalobe o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorým došlo k porušeniu predkupného práva podielového spoluvlastníka, avšak vo svetle názorov uvedených v označenom rozsudku Najvyššieho súdu SR publikovanom pod č. 5/2022, a síce že aj v prípade možnosti podania rôznych žalôb obídeným podielovým spoluvlastníkom „musí súd vždy uprednostniť riešenie neplatnosti právneho úkonu“ sa prikláňa k záveru, že podielový spoluvlastník nehnuteľnosti, ktorého predkupné právo bolo porušené má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu, lebo reparácia stavu pred týmto právnym úkonom v evidencii nehnuteľností má vplyv aj na jeho postavenie ako podielového spoluvlastníka, a to nie síce pokiaľ ide o veľkosť jeho podielu, ale minimálne pokiaľ ide o okruh subjektov, s ktorými je v právnom vzťahu vyplývajúcom z tohto spoluvlastníctva. Okrem toho žalobkyňa pred súdom prvej inštancie vyhlásila, že v prípade ponuky spoluvlastníckeho podielu žalovaným v 1. rade, tento by odkúpila. Bez určenia neplatnosti napadnutej zmluvy by však prípadnú ponuku žalovaného v 1. rade na odkup jeho podielu už nemohla dostať, obzvlášť pri zohľadnení stanoviska žalovaného v 2. rade, ktorý prezentoval „veľký záujem“ o získanie vlastníctva podielov na predmetných nehnuteľnostiach. Žalobný petit ani obsah spisu podľa odvolacieho súdu nesvedčia pre záver, že žalobkyňa žalobou mienila dosiahnuť nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu, naopak, právnym záujmom žalobkyne tak nepochybne bolo navrátenie spoluvlastníckych vzťahov k predmetným nehnuteľnostiam do ich pôvodného stavu. Odvolací súd preto zastáva názor, že v predmetnom prípade je u žalobkyne prítomný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý je predpokladom úspešnosti tohto typu žaloby.

28. Nedôvodná je i námietka žalovaného v 2. rade, že súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o neplatnosti iba časti zámennej zmluvy a nie o neplatnosti zámennej zmluvy ako celku. Jazyková formulácia enunciatu napadnutého rozsudku (ako aj petitu žaloby) nevymedzuje len konkrétnu časť napadnutého úkonu, na ktorú by sa mala určená neplatnosť vzťahovať, pričom predmetná zámenná zmluva je v ňom okrem iného špecifikovaná spisovou značkou konania, pod ktorou Okresný úrad Sabinov vykonal vklad do katastra nehnuteľností (E.). Vzhľadom na súdom prvej inštancie oboznámený obsah celej zámennej zmluvy odvolací súd nepochybuje o tom, že pod touto spisovou značkou došlo k

zmene zápisu vlastníctva týkajúceho sa zamieňanej nehnuteľnosti. Skutočnosť, že vo výroku I. napadnutého rozsudku je zámenná zmluva špecifikovaná len podielmi na nehnuteľnostiach, ktorých sa týka porušené predkupné právo a nie aj zamieňanou nehnuteľnosťou nemá ten následok, že by tým došlo k určeniu neplatnosti len časti predmetnej zámennej zmluvy. Irelevantná je tak argumentácia žalovaného v 2. rade odkazujúca na rozpor napadnutého rozsudku s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/46/2020 z 30. 6. 2022, či Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/264/2017.“

2.2. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní plne úspešnej žalobkyni trovy odvolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali spoločné dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“, či „dovolatelia“). Jeho prípustnosť vyvodzovali v zmysle § 420 písm. e), f) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Navrhli zmeniť napadnuté rozhodnutia a žalobu zamietnuť a priznať im náhradu trov konania.

3.1. Spoločným menovateľom uplatnených dovolacích dôvodov bola otázka nastolená dovolateľmi o potrebe preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní predmetnej určovacej žaloby v zmysle § 137 CSP (žaloby o určenie relatívnej neplatnosti zmluvy pre porušenie predkupného práva spoluvlastníkom). Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. e) CSP dovolatelia vymedzili tým, že vo veci pred súdom prvej inštancie rozhodovala vylúčená sudkyňa, lebo táto odmietala prijať názor o potrebe preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby z obavy, aby voči nej nepodala právna zástupkyňa žalobkyne podnet na disciplinárne konanie, ako v minulosti. Vádu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľov zakladá postup súdu, ktorý nereflektoval potrebu zaoberať sa pri dokazovaní (najmä výsluchu žalobkyne) zisteniami, či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na podanej žalobe, ktorý postup viedol k vydaniu nepreskúmateľnému, nedostatočne odôvodnenému až arbitrárnemu rozhodnutiu. Dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP zdôvodnili rozhodnutiami dovolacieho súdu, ktoré vychádzali z potreby žalobcu tvrdiť a preukázať, že na podanej určovacej žalobe má naliehavý právny záujem. I tým, že predmetná určovacia žaloba nie je vhodným procesným nástrojom ochrany porušenia predkupného práva žalobkyne.

4. Žalobkyňa s odkazom na rozhodnutie dovolacieho súdu považujúc ho za ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu (8Cdo/208/2019, R 5/2022) nepovažovala dovolanie za dôvodné, navrhla, aby ho dovolací súd odmietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasívnosť dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

12. Judikatúra dovolacieho súdu v otázke vylúčenia sudcu a zákonných záruk nezávislého a nestranného súdu vychádza z toho, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezáužato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97). Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil napr. aj vo svojom uznesení z 9. marca 2009 sp. zn. 5Nc/4/2009, nie je postačujúca samotná domnienka (názor) účastníka o možnej neobjektívnosti sudcu, ktorá je spravidla motivovaná tým, že súd nebude konať a nerozhodne podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezáužatosti sudcu. Z obsahu dovolacej námietky nemožno vyvodit' žiadne objektívne existujúce zákonné dôvody pre vylúčenie sudkyne súdu prvej inštancie. Sudca má (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a k ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva. O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednáwanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania, ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplňovania (poskytovania) spravodlivosti. Dovolaciemu súdu sa jednoznačne nejaví, že by konajúca sudkyňa súdu prvej inštancie viedla opakované konanie spôsobom, ktorým by chcela porušovať základné práva žalovaných do miery, ktorá by ju z objektívneho hľadiska stavala mimo ústavné kritérium jej nestrannosti. Pokiaľ žalobcovia vyvodzujú zaujatosť sudkyne súdu prvej inštancie z jej procesného postupu pri dokazovaní výsluchom žalobkyne ale i samotného meritórneho rozhodovania (vrátane vyslovených právnych názorov vo veci samej), dovolací súd poznamenáva, že dôvodom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP). Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z

prejednávania a rozhodovania veci (pre možnosť podania podnetu na disciplinárne konanie voči sudcovi), vzhľadom na zákonné a ústavné záruky nezávislosti i nestrannosti súdnej moci, nezakladá bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezáujatého rozhodovania. Dôvodnou preto nemohla byť námietka dovolateľov, že v konaní pred súdom prvého stupňa rozhodovala vylúčená sudkyňa (§ 420 písm. e) CSP). Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných nie je podľa § 420 písm. e) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

13. Dovolatelia v dovolaní náležite nevymedzili uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Za nenáležité treba označiť právne argumenty ohľadom otázky preukázania naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe a v tejto súvislosti vyslovené závery ohľadom nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti rozhodnutia. Nesprávne právne posúdenie veci totiž nie je úspešným vymedzením dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 24/2017).

13.1. Odvolací súd túto právnu otázku zodpovedal v zhode s názormi žalovaných a súčasne v súlade s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu. Podľa dovolacieho súdu porušenie predkupného práva favorizuje žalobu o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu pred ostatnými prostriedkami nápravy. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd zastáva názor, že podmienkou určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k porušeniu predkupného práva je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Zdôraznil, že podielový spoluvlastník má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu, lebo také rozhodnutie je spôsobilé reparať stav pred takým úkonom v evidencii nehnuteľností, čo má vplyv na postavenie žalujúceho spoluvlastníka, najmä pokiaľ ide o okruh subjektov (spoluvlastníkov). Naliehavý právny záujem na podaní takej určovacej žaloby pre žalobkyňu vyplýva priamo z právnej úpravy, ktorá s takou nápravou protiprávneho stavu počíta.

13.2. Sekundárnym (špeciálnym) oprávnením z porušenia predkupného práva je právo oprávneného na reparáciu protiprávneho stavu do právneho stavu, aký tu bol pred jeho porušením - t. j. navrátením do pôvodného stavu, k čomu môže slúžiť inštitút dovolania sa relatívnej neplatnosti (§ 40a OZ). V prípade, ak povinný spoluvlastník nerespektoval zákonné predkupné právo a svoj podiel previedol na inú než blízku osobu bez toho, aby ho predtým ponúkol ostatným spoluvlastníkom, právny úkon, na základe ktorého došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu, zákon považuje za neplatný, v prípade ak sa oprávnení spoluvlastníci jeho neplatnosti dovolajú (§ 40a OZ). Právnym dôvodom dovolania sa tejto neplatnosti je reparácia porušenia právnej povinnosti (náprava protiprávneho stavu) v podobe možnosti oprávneného subjektu v zákonných medziach realizovať predkupné právo, už ako subjektívne oprávnenie voči povinnému. Pokiaľ sa oprávnený v zmysle § 603 ods. 3 OZ bude domáhať toho, aby mu bola vec ponúknutá na kúpu, má možnosť podať žalobu o nahradenie vôle povinného v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p.. Situácia, v ktorej bolo predkupné právo porušené avšak oprávnený z akýchkoľvek dôvodov nežiada bezprostredne nadobudnutie podielu na veci, je realizáciou druhej alternatívy § 603 ods. 3 OZ, ktorou oprávnenému zostáva zachované predkupné právo voči nadobúdateľovi (novému spoluvlastníkovi) v prípade, že tento sa rozhodne v budúcnosti vec predať. Prostriedkom na zabezpečenie tohto oprávnenia je samotný text zákona (viď § 603 ods. 3 OZ), preto zo strany oprávneného nie je potrebné voči nadobúdateľovi iniciovať súdne konanie. Všeobecné nároky vyplývajúce z porušenia predkupného práva uvedené v § 603 ods. 3 OZ ešte dopĺňa špeciálna úprava nároku vyplývajúceho z ustanovenia § 40a v spojení s § 140 OZ - možnosť domáhať sa neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a OZ. Uvedené nároky (všeobecné a špeciálne) sa vzájomne vylučujú, čo znamená, že oprávnený sa musí rozhodnúť, ktorý z nich uplatňuje. Z povahy týchto nárokov je vylúčené, aby oprávnený zároveň uplatňoval neplatnosť právneho úkonu (§ 40a OZ) a tiež niektorý z nárokov vyplývajúcich z § 603 ods. 3 OZ (napr. žiadať o nahradenie prejavu jeho vôle nadobúdateľa, alebo si ponechať predkupné právo voči nemu). V danom prípade sa žalobkyňa rozhodla uprednostniť špeciálnu úpravu nároku v zmysle § 40a OZ podaním určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo byť porušené jej predkupné právo. V prípade tejto voľby je ale vylúčená možnosť, aby oprávnená mohla uplatniť niektorý zo všeobecných nárokov v zmysle § 603 ods. 3 OZ. Názor dovolacieho súdu, že „oprávnená osoba, ktorej predkupné právo už bolo porušené, nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy (§ 80 písm. c) O.s.p.), pretože jej patrí právo domáhať sa plnenia z porušeného predkupného práva“, nemožno považovať za správny. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno súhlasiť s argumentom, že ak dôjde k porušeniu predkupného práva oprávnená už nemá

naliehavý právny záujem na podaní žaloby o neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40a OZ. Takýto názor totiž nemožno odvodiť ani výkladom z ustanovenia § 40a OZ v spojení s § 80 písm. c) O.s.p. ale ani z inej právnej úpravy. Vo všeobecnosti treba prisvedčiť záveru, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva (§ 40a OZ) môže obstať z pohľadu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) O.s.p i vtedy, ak už došlo k porušeniu predkupného práva. Treba zdôrazniť, že rozsudok, ktorým súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľnosti je listinou, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právnym úkonom (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z.), čo samo osebe môže zakladať naliehavosť právneho záujmu (§ 80 písm. c) O.s.p.) žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu (7Cdo/46/2013 a 7Cdo/47/2013). V aktuálnej judikatúre dovolacieho súdu sa tiež uvádza, že žaloba o neplatnosť kúpnej zmluvy v súvislosti s porušením predkupného práva je žalobou v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (R 75/2024).

13.3. V publikovanom judikáte R 5/2022 dovolací súd vychádzal z právnych úvah, podľa ktorých najdôležitejšou funkciou predkupného práva je znemožnenie vstupu spoluvlastníkom nepohodlnej tretej osoby do spoluvlastníctva. Okrem toho predstavuje prevenciu právnych sporov, pretože zjednocuje vlastníctvo k veci a znižuje počet spoluvlastníkov. Navyše, zjednocovaním vlastníctva (zmenšovaním počtu spoluvlastníkov) sa zvyšuje samotná atraktivita spoluvlastníctva. Medzi právne prostriedky, ktorými sa oprávnený spoluvlastník môže domáhať nápravy porušenia predkupného práva spoluvlastníkov patria: a/ možnosť domáhať sa vyslovenia neplatnosti právneho úkonu medzi spoluvlastníkom (zviazanou osobou) a nadobúdateľom (treťou osobou) z dôvodu tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu (§ 40a Občianskeho zákonníka), b/ možnosť domáhať sa mimosúdne od tretej osoby (nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu), aby mu predaný spoluvlastnícky podiel ponúkla na kúpu, a to za rovnakých podmienok, za ktorých kúpil spoluvlastnícky podiel od povinnej osoby (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka); a ak tak tretia osoba (nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu) neurobí dobrovoľne, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde vydania rozhodnutia, ktorým by bol nahradený pri kúpnej zmluve prejav vôle nadobúdateľa (§ 229 CSP), c/ naďalej si ponechať predkupné právo, ktoré však začne pôsobiť odteraz voči novému nadobúdateľovi podielu (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Výber právneho prostriedku oprávneného vlastníka smerujúceho k náprave dôsledkov porušenia jeho predkupného práva je plne v jeho autonómii. Aj napriek tomu, že oprávnený spoluvlastník má možnosť výberu z uvedených právnych možností, ich kumulácia je vylúčená (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/91/2008). V prípade rôznych súdnych žalôb musí súd vždy uprednostniť riešenie neplatnosti právneho úkonu, s ktorým *expressis verbis* počíta aj samotný zákonodarcu v § 40a Občianskeho zákonníka. Ostatné spôsoby nápravy odvodené od porušenia zmluvného predkupného práva predstavujú len komplementárny (individuálny) spôsob ochrany oprávneného vlastníka. Dokonca v prípade žaloby o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa pri prevode spoluvlastníckeho podielu za porušenie predkupného práva, je možné aj odstúpenie od zmluvy, keďže jej platnosť a právne účinky zostávajú zachované [bližšie uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 131/2018]. V prípade úspešnosti žaloby o relatívnu neplatnosť právneho úkonu sa na tento právny úkon hľadí, akoby k nemu nedošlo, t. j. dochádza k navráteniu veci do pôvodného stavu („*restitutio in integrum*“), ostatné prostriedky nápravy poskytujú právnu ochranu len tej konkrétnej osobe, ktorá sa jej dovoľáva, teda sa nevzťahuje aj na ostatných „nečinných“ oprávnených spoluvlastníkov. Slovom ústavného súdu: „Momentom účinného dovolania sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu (vyslovením relatívnej neplatnosti) nastáva stav, ako keby právny úkon nebol urobený. Znamená to, že táto možnosť nápravy porušenia predkupného práva spôsobuje navrátenie vlastníckych práv do pôvodného stavu pred uzavretím relatívne neplatnej zmluvy, včítane práv a povinností vyplývajúcich z predkupného práva.“ (IV. ÚS 324/2011). Podobne tak uvádzajú aj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/48/2009, 5Cdo/211/2009, 1Cdo/216/2009. Dovoláním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, čo aj len jedným z oprávnených spoluvlastníkov, sa tento právny úkon stáva neplatným od počiatku. Z tohto dôvodu sa už ani nemožno s úspechom dovoľávať žaloby o nahradenie prejavu vôle od nadobúdateľa, ak o nej súčasne prebieha iný civilný spor. Nedeliteľnosť relatívnej neplatnosti právneho úkonu (zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu) je potrebné odvodiť od samotného zmyslu a účelu predkupného práva spoluvlastníka a spôsobu jeho realizácie. Ak súd vysloví právny úkon za relatívne neplatný, otvára sa realizácia predkupného práva od prvej fázy, t. j. ponuky až po jej akceptáciu či neakceptáciu. Iba úplná relatívna neplatnosť právneho úkonu môže

naplniť účel a zmysel predkupného práva a plne zaručiť ochranu oprávnených spoluvlastníkov pri prevoze spoluvlastníckeho podielu.

14. Zákonná úprava nároku vyplývajúceho z ustanovenia § 40a v spojení s § 140 OZ - v možnosti domáhať sa žalobou neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a OZ - v sebe bez ďalšieho preukazovania zakladá žalobcov naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 CSP). Určovací žaloba je v tomto prípade zákonným prostriedkom ochrany porušeného (predkupného) práva. Naliehavý právny záujem je imanentnou súčasťou žalobného nároku (podanej žaloby). Uvedené vyjadruje všeobecnú tézu, že pokiaľ súd zistí oprávnenosť žaloby na základe skutkového a právneho zistenia o porušení právnej povinnosti (čo je aj tento prípad), ipso facto to znamená, že právny záujem žalobcu je daný. Naliehavosť právneho záujmu podčiarkuje, že rozhodnutie súdu v takej veci je spôsobilé dosiahnuť zmeny zápisu vo verejnom registri v prospech žalobcu. Osobitné (ďalšie) preukazovanie naliehavého právneho záujmu zo strany žalobkyne by bolo nadbytočné a neúčelné. Iné závery by mohli z hľadiska prepätého (extrémneho) formalizmu viesť až k odmietnutiu spravodlivosti.

15. Vychádzajúc z uvedeného preto nemožno námietku dovolateľov ohľadom povinnosti žalobkyne osobitne preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení pre taký prípad považovať za priliehavú. Z uvedeného hľadiska neobstoja nadväzujúce závery dovolateľov o vadách zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, (že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, prekvapivé, nepreskúmateľné, v rozpore s princípom rovnosti). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

16. V prípade dovolacích námietok ohľadne právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP dotýkajúcich sa povinnosti preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení i námietky, že predmetná určovací žaloba nie je vhodným procesným nástrojom ochrany porušenia predkupného práva sa žiada poznamenať, že dovolací súd v rozhodných právnych záveroch odvolacieho súdu nezistil nesprávne právne posúdenie veci, čo nezakladá dovolateľmi tvrdý odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), zároveň je tým vylúčená na základe právnej argumentácie odvolacieho súdu vyššie (viď bod 13.1. až 14.) premisa ohľadom toho, aby rozhodná právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) i to, aby ju mal dovolací súd riešiť rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Otázka, či dovolaním napadnutými rozhodnutiami bol dotknutý celý právny úkon alebo iba jeho časť je v prvom rade otázkou skutkovou z dovolacieho prieskumu vylúčenou. Odvolací súd dospel ku odôvodnenému skutkovému zisteniu, že išlo o zámennú zmluvu ako celok (viď bod 28. rozhodnutia). Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaných, ktorým prípadne mienili namietat' nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Dovolací súd ako obiter dictum poznamenáva, že dovolanie v danej veci trpí tzv. monolitickou argumentáciou, dovolatelia totiž v dovolaní nerozlišujú argumentáciu pre uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP od dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 CSP, vzájomným zmiešavaním dôvodov trpí zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť, súladnosť a právna konzistentnosť prejavu dovolateľov (obdobne napr. 9Cdo/12/2022, 9Cdo/62/2022, 9Cdo/72/2021 a iné). Uvedené znamená i to, že nie je povinnosťou dovolacieho súdu preskúmať obsah celého súdneho spisu, aby tak dotváral a zdokonaľoval obsah dovolania, dovolacie tvrdenia alebo hádal, či domýšľal si, čo asi mienili dovolatelia namietat' a v čom konkrétnom videli opodstatnenosť svojich námietok a tvrdení. Povinnosťou dovolacieho súdu nebolo riadne poučených a kvalifikovane zastúpených dovolateľov (§ 429 CSP) vyzývať na odstránenie väd dovolania (§ 436 CSP).

18. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyne priznal nárok na ich plnú náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu

zavinili žalobcovia (§ 256 ods. 1 CSP).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.